

Anbefalinger til kulturministeren fra Talentnettet

Talentnettets pointer

Det er med stolthed, at vi præsenterer vores vigtigste læring og erfaringer efter fire års intenst samarbejde på tværs af kunstarter, geografi og institutioner. Det handler om Danmarks muligheder for at give kunstneriske unge et tilbud om at udfolde og udvikle deres potentialer.

I Talentnettet ved vi nu en hel del om barrierer og fødekæder og konklusionen er klar: Danmark har brug for et nationalt kunstnerisk fokus, de unge udvikler sig i det og samfundet profiterer af det. Her er vores anbefalinger til kulturministeren.

Dette er en mere uddybende tekstversion af de 12 postkort, som er produceret med anbefalinger til ministeren og til branchen.

#1 Talentudvikling skal være forskellig

Diversiteten mellem de forskellige talenttilbud er vigtig og bidrager til at skabe dynamik og udvikling på feltet. Et øget kendskab til hinanden er med til at skærpe profil og strategisk fokus det enkelte sted. Tilbuddene skal med andre ord ikke gøres ens (som MGK), men tage udgangspunkt i at der er forskellige metoder og forskellige tilgange – til de netop meget forskellige unge, og de meget forskellige kunstarter. Talentudvikling foregår både i formelle og uformelle miljøer.

#2 Fødekæderne er grundlaget

Diversiteten i fremtidens kunst starter i fødekæderne. Vær opmærksom på at der er mulighed for bred rekruttering blandt børn og unge som tilgår kunstneriske tilbud i musikskole, kulturskoler, billedskoler, ungdomsskoler m.m. Hele vejen op til talentudvikling, og eventuelt til videregående kunstneriske uddannelser, skal vi være opmærksomme på at kunstnere skal komme fra mange dele af samfundet – ellers bliver kunsten ikke relevant. Vær ligeledes opmærksom på at der åbnes døre undervejs for nye. En fødekæde skal ikke være et lukket system.

#3 Mere end talent

Talentbegrebet skal nuanceres, der er behov for en større forståelse på tværs af interessenter, herunder beslutningstagere. Der er bred enighed om, at et talentbegreb der tager afsæt i den enkelte unge, er problematisk og en barriere for at skabe bæredygtig talentudvikling. Aktørerne identificerer sig i langt højere grad med talentudvikling som et mulighedsrum og miljø, hvor de unge kan dyrke deres interesser og dygtiggøre sig, og hvor eleverne ikke er italesat som talenter.

4 Ingen kunstart er mere værd end en anden

De strukturelle forhold for talentudvikling i Danmark er skæve

Der er et åbenlyst misforhold mellem de tilbud der er tilgængelige fysisk og økonomisk for unge i Danmark. At tilgå et Musikalsk Grundkursus (MGK) er gratis og nogenlunde tilgængeligt for unge i hele landet. Men hvad med de øvrige kunstarter?

Den strukturelle ulighed mellem kunstarter er en barriere for den samlede udvikling.

Der er behov for at se på kunstnerisk talentudvikling med et ligeberettigede blik. Se det som et samlet felt, hvor ingen kunststart er særlig værdifuld fremfor de andre. I dag er der forskel på ressourcer og muligheder på tværs af kunstarterne.

Vi anbefaler at der kigges på dette misforhold.

#5 Fordele for ungdomsuddannelser

Frodige talentmiljøer kan gøre ungdomsuddannelserne attraktive i de forskellige kommuner. Forpligtende samarbejde med gymnasier og erhvervsuddannelser kan tiltrække kreative unge, der tilvælger en ungdomsuddannelse fordi den sikrer dem mulighed for at tage et talentudviklingsforløb i fritiden eller integreret i skoletiden a la TEAM Danmark modellen.

#6 Kunsten uddanner til livet

De kunstneriske talentudviklingsforløb der er i Danmark, hvor forskellige de end er, er sig nøje bevidst om den samfundsopgave der er tilknyttet. Kunsten giver udtryksmuligheder og kræver indre refleksion. Unge opnår derfor at stå stærkere i livet. Denne livsmestring skaber stor værdi hos de enkelte og i de sammenhænge de unge indgår i, som f.eks. uddannelse, lokalområde, foreningsliv m.m. Denne værdi kan ikke tabes, selv ikke, hvis den unge fraviger sin kunstneriske kurs.

#7 Mod til at gå egne veje - kunsten går på tværs

Det handler om at blive dygtig, men det handler også om at finde inspiration og gå nye og egne veje. Mesterlæren er ikke enestående men bør i nogle tilfælde erstattes eller suppleres af talentmiljøer, hvor unge på tværs af kunstarter interagerer og samskaber – netop for at bringe noget nyt, i stedet for at reproducere. En tendens er, at unge ikke føler sig som musikere, forfattere eller billedkunstnere – men derimod samler i udbuddet og sammensætter sit eget udtryk – som solokunstner eller i fællesskaber.

#8 Kulturpas og trivsel

Flere unge oplever, at de har et kunstnerisk potentiale, de ikke anede de besad. De finder måske grunden til, at de følte sig marginaliserede i deres uddannelses- og ungdomsliv - at de var anderledes, men at de var det på den gode måde - på kunstens måde. For de unge, som er udenfor, men har kreativiteten i sig, kan det kommende kulturpas bruges som indgang til et talentforløb og løfte unge ud af mistrivsel

#9 Ikke alle bliver verdensstjerner

Talentudvikling kan være både forberedende og afklarende. Der er brug for en større anerkendelse af, at talentudvikling også har en positiv effekt for dem der ikke ender med at søge videre på de kunstneriske

uddannelser, men tager de kompetencer og erfaringer de har tilegnet sig med ud i andre sammenhænge og

karriereveje. Der er stor værdi for samfundet, når unge fra talentforløbene indgår i andre brancher, som f.eks. pædagoger og skolelærere

#10 Støt kommunerne og få succes

Mange kommuner i Danmark, gør et stort stykke arbejde indenfor talentudvikling og tilbud til vækstlaget for unge med kunstneriske intentioner. Der bruges lige nu mange millioner kroner på talentudvikling og ministeren kunne med fordel lægge sig i slipstrømmen af disse succesfulde tiltag, og blive en del af succesen. F.eks. ved at tilbyde refusionsordninger, i stil med Egnsteateraftalerne, eller andre økonomiske modeller (a la MGK)

#11 Nationalt netværk nytter

Der er kontinuerligt behov for et tværgående nationalt netværk inden for kunstnerisk

talentudvikling, der går på tværs af kunstarter og geografi. Et samlende forum for udveksling af viden, erfaringer, relationer og samarbejde indenfor kunstnerisk talentudvikling og vækstlag - SAMMEN med de videregående uddannelser, kunstbranchen og hele den øvrige fødekæde. Det er afgørende at aktørerne både kan mødes fysisk og online.

Det tager tid at opbygge og konsolidere et nationalt netværk. Talentnettet har vist, at der er et fortsat behov for at styrke den samlede talentudvikling herhjemme. Området er fortsat kendetegnet ved store forskelle både i den geografiske spredning af talenttilbud og rammevilkårene inden for de forskellige kunstarter. Opretholdelsen af et nationalt netværk vil være en vigtig del af det fremtidige arbejde med at styrke udviklingen af området i hele landet, og vi anbefaler ministeren at have fokus på branchen og hjælpe med at skabe udviklingsmuligheder og videndeling.

#12 Få styr på data

Hele talentudviklingsområdet kommer i mange formater, både kommunale, tværkommunale, regionale og selvejende størrelser. Det er vanskeligt at indsamle data på området. Der findes derfor ikke et samlet antal på hvor mange unge der går i talentudviklingsforløb i Danmark. Talentudviklingsfeltet er for væsentligt, og vi bør ikke henstå i et datamæssigt mørke.

April 2024 - Talentnettet v/ chefkonsulent Charlotte Popp cpopp@naestved.dk